

Posudek oponenta diplomové práce

Název práce: Řádné opravné prostředky ve správním řízení
Diplomant/ka: Martin Kocourek
Autor posudku: JUDr. PhDr. Jan Malast

1. Zadání a cíl práce:

Cílem práce bylo „přehledné přiblížení opravných prostředků jako takových“ (str. 7), resp. „přehledné shrnutí řádných opravných prostředků“ (str. 59). Jakkoliv oba tyto v práci zmíněné cíle nejsou zcela totožné, je třeba cíl práce – i ve vztahu k jejímu názvu – vnímat zejména ve druhé ze zmíněných formulací.

Diplomantovi jistě nelze upřít upřímnost. V samém úvodu své práce přiznává, že si je vědom toho, že jím zvolené téma není z neoriginálnějších a že již bylo opakovaně předmětem zpracování mnoha vysokoškolských kvalifikačních prací. I přes to (nebo možná právě pro to?) si diplomant téma zvolil a stanovil si jeden z méně ambiciózních cílů, tedy cíl obecného a rámcového přiblížení řádných opravných prostředků (ve správním řízení) čtenáři své práce. Vzhledem k tomu, že „Diplomová práce má charakter rozsáhlejší teoretické studie, která přináší nový pohled na zadaný problém nebo je fundovanou analýzou zkoumaného problému a variant jeho řešení“ (čl. 5 odst. 4 vyhlášky děkana FPR č. 32D/2009-2010), je jistě škoda, že se diplomant nepokusil najít ve zvoleném tématu některé z problematických oblastí (které tam zcela jistě jsou) a podrobněji a za pomoci odborných zdrojů (a jistě i odborného vedení svého konzultanta) je rozpracovat v hloubce a míře požadované u magisterských diplomových prací. Simplifikační text, jehož cílem je „přehledně přiblížit“ nebo „shrnout“ odborný problém by snad mohl být dostačujícím u práce bakalářské (a ani zde určitě ne pokaždé), u práce magisterské je však třeba vůči takto stanovenému cíli mít kritický, když ne přímo odmítavý, postoj.

S touto výhradou ohledně způsobu formulace cíle diplomové práce (dále také jen „DP“) je nicméně možno konstatovat, že stanovený cíl práce byl v zásadě naplněn.

2. Obsahové zpracování práce (včetně systematického uspořádání, proporcionality a práce s právní úpravou, odbornou literaturou a judikaturou):

Obsahové zpracování práce do jisté míry odpovídá jejímu problematicky stanovenému cíli. Text je sice bez výraznějších obsahových vad a faktických chyb (k některým podrobněji dále), jeho hlavním znakem je však popisnost a setrvávání na základní, takřka „seznamovací“ úrovni odbornosti. Autor čtenáři zpravidla předkládá skutečnosti, které uvádí každá obecná učebnice správního práva a spíše výjimečně se pouští do podrobnějších rozborů probíraných právních institutů.

Z hlediska systematiky je práce zpracována řádně, autor postupuje od obecného vymezení správního rozhodnutí a jeho forem, vad a vlastností až po obecné vymezení opravných prostředků a detailnější rozbor opravných prostředků řádných upravených ve správním řádu. Práce naproti tomu postrádá vypořádání se s pojmem „správního řízení“, s nímž práce operuje již ve svém názvu, který i přes své všeobecně přijímané pojetí a svou zákonnou definici může v některých ohledech vyvolávat zajímavé otázky.

Práce je postavena na vcelku omezeném množství odborných podkladových materiálů, z nichž navíc některé jsou již poměrně zastaralé (například na str. 18 rozebírá nápravu nulity správních aktů dle materiálu z roku 1997). Nejvíce zaráží zcela minimální práce se soudní judikaturou – diplomant do práce zakomponoval pouhá dvě soudní rozhodnutí a to ještě navíc nejméně v jednom případě pouze coby sekundární pramen (tj. nepracoval s rozhodnutím jako takovým, ale jeho právní větu převzal z citovaných komentářů). Podobnou výtku je pak nutno formulovat ve vztahu k časopisecké literatuře. Diplomant cituje pouhé dva články z odborných periodik, navíc 5, resp. 6 let staré. Zcela opomíjí doslova desítky, ne-li stovky, dalších materiálů, které byly nejméně od roku 2005 v různých podobách publikovány – sborníky z odborných konferencí, metodické materiály, závěry poradního sboru MVČR – a které by jistě mohly předloženou DP vhodně doplnit a odborně výrazně obohatit.

I přes výrazně popisný charakter práce se pak diplomant navíc nevyvaroval některých obsahových chyb, které zřejmě zčásti pramení z jeho výrazně nepřesných vyjádření, zčásti pak z toho, že přebírá z různých materiálů různá vyjádření, aniž by přemýšlel nad tím, do jaké míry jsou skutečně ve vzájemném souladu. Jen příkladmo:

Str. 7 – nešťastná (nepřesná a nesprávná) vyjádření o správních řádech (například platnost X účinnost nového správního řádu, i když na str. 17 nebo 58 je to ale již správně).

Str. 14 – hovořit u odvolání a rozkladu o „podnětu“ je přinejmenším nepřesné, podobně i na str. 22, kde je uvedeno, že opravný prostředek je „podnětem přezkumného řízení“.

Str. 19 – výčet řádných opravných prostředků neodpovídá výčtu téhož uvedenému na str. 23.

Str. 24 – tato strana obsahuje jen dvě věty, obě si ale vzájemně odporují.

Str. 45 – diplomant tvrdí, že o rozkladu rozhoduje ministr „na základě návrhu rozkladové komise“, což nejen že není pravda, ale ani to nevyplývá ze správního řádu, na který odkazuje. Na str. 46 pak autor navíc tvrdí přesný opak (tentokrát již správně).

Str. 47 – v textu je uvedeno, že v rozkladovém řízení „již nepřichází v úvahu varianta ... kdy orgán druhého stupně ještě může rozhodnutí zrušit a věc vrátit orgánu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí“, na str. 48 je opět uveden přesný opak (tentokrát již opět správně).

Uvedené chyby (a jde pouze o příkladný výčet) naznačují, že diplomant možná zaměřil svou pozornost pouze na dílčí pasáže své práce, ale již se nezabýval tím, zda jsou i její jednotlivé části vzájemně „kompatibilní“ a ve vzájemné souvislosti obsahově správné.

3. Formální úroveň práce (včetně práce s citacemi a poznámkovým aparátem):

Z hlediska formálních náležitostí je práce zpracována řádně a v souladu se stanovenými požadavky. Objevují-li se v práci v tomto ohledu nedostatky, jde o nedostatky spíše marginální (například v poznámce pod čarou č. 7 není jasné, na kterou stranu (str. 3 ze stran 325-365?) diplomant odkazuje), navíc nikoliv příliš časté.

4. Celkové hodnocení práce (včetně naplnění zadání a cíle práce):

Oponentovy dojmy z předložené práce jsou poněkud smíšené. Na jednu stranu je nutno uznat, že práce je zpracována bez větších systematických a metodologických nedostatků a až na některá problematiska vyjádření je v zásadě i prosta výraznějších obsahových i formálních chyb.

Na druhou stranu ale nelze nevidět, že cíl práce jen velmi málo (pokud vůbec) odpovídá požadavkům kladeným na magisterské závěrečné práce studentů oboru „Právo“ a i výsledný text je spíše jen shrnutím obecně známých (nebo přinejmenším bez problémů kdekoli zjistitelných) skutečností a běžně formulovaných závěrů. Diplomant se tvrzené skutečnosti nesnaží podrobit odborné analýze, podobnějšímu zkoumání či alespoň vlastnímu právnímu

zhodnocení, objevují-li se v práci na některých místech náznaky něčeho takového, jde prakticky vždy o pasáže převzaté z cizích zdrojů.

Práce by tak mohla aspirovat především na kvalitní deskriptivní kompilát, této snaze ale zase stojí v cestě jen velmi omezený počet podkladových zdrojů, na jejichž základě byla práce sepsána (negativně je nutno hodnotit zejména minimum soudní judikatury a odborných článků zaměřených na dílčí problematické okruhy zvolené problematiky).

Jak tedy vidno, hodnocení předložené DP není jednoduché. Oponent se i přes to domnívá, že ještě lze dojít k závěru, že cíl práce byl naplněn a že při tom byly splněny (alespoň v základní rovině) požadavky kladené na právnické diplomové práce.

5. Doporučení práce k obhajobě (zda se práce doporučuje či nedoporučuje k obhajobě):

Práci doporučuji k obhájení za předpokladu bezproblémové ústní obhajoby.

6. Otázky a připomínky doporučené k rozpravě při obhajobě:

Ve vztahu ke str. 20 – pohovořte o systému úplné apelace ve správním řízení (dle správního řádu) a ve správním soudnictví (dle soudního řádu správního).

Jak je to s uplatněním zásady koncentrace řízení v odvolacím řízení dle správního řádu?

V rámci ústní obhajoby by se diplomant měl také vypořádat s výtkami obsaženými v tomto posudku, následně by pak měl být schopen zodpovědět otázky vzešlé z diskuse před zkušební komisí.

V Plzni dne 09/04/2012

Podpis autora posudku